

MEDICINOS GENETIKŲ PROFESINĖS ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Medicinos genetikų profesinės etikos kodeksas (toliau – kodeksas) apibrėžia medicinos genetikų profesinės veiklos principų turinį.
2. Profesinės veiklos principais, apibrėžtais šiame kodekse, privalo vadovautis medicinos genetikai, atlikdami genetinius tyrimus ir vertindami genetinių tyrimų rezultatus, ir pagal profesinę kompetenciją vykdydami kitas veiklas.

II SKYRIUS TERMINAI IR APIBRĖŽTYS

3. Šiame medicinos genetikų profesinės etikos kodekse vartojami terminai ir apibrėžtys:
 - 3.1. Medicinos genetika – teorinė ir praktinė biomedicinos mokslų sritis, susijusi su žmonių ligomis ir/ar būklėmis, kurių priežastis yra paveldimi ir/ar nepaveldimi genomo sričių ir genų veiklos pokyčiai, bei apimanti paveldimų ir įgimtų raidos anomalijų diagnostiką.
 - 3.2. Medicinos genetikas – specialistas teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs medicinos genetiko profesinę kvalifikaciją, atliekantis genetinius tyrimus ir vertinantis genetinių tyrimų rezultatus.
 - 3.3. Genetinis tyrimas – diagnostinis tyrimas, įvertinantis genomo ir/ar regulomo pokyčius, kurie galimai lemia genetinę patologiją ir/ar polinkį jai, ir genetinę prognozę, bei asmens identifikavimas ir biologinės giminystės nustatymas.

III SKYRIUS MEDICINOS GENETIKO PROFESINĖS VEIKLOS PRINCIPAI

4. **Profesionalumas.** Atlikti genetinius tyrimus ir vertinti genetinių tyrimų rezultatus tik pagal kompetenciją, turint ir taikant reikiamas specialiąsias žinias ir tinkamą kvalifikaciją konkrečiam tyrimui atlikti; būti gerai susipažinęs su įstatymais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais genetinių tyrimų atlikimą, naudoti mokliškai patvirtintus, visuotinai pripažintus ir patikimus ar akredituotus tyrimo metodus ir technologijas, tinkamą įrangą ir medžiagas; tinkamai tvarkyti medicinos genetiko praktikos dokumentus; kelti kvalifikaciją, gilinti profesines žinias.
5. **Sąžiningumas.** Savo pareigas ir funkcijas atlikti laiku, kokybiškai, efektyviai, atidžiai, laikydamasis įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų; būti objektyvus, vengti asmeniškumų ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo atlikdamas tyrimą ir pateikdamas išvadas. Vengti interesų konflikto, nusišalinti nuo tyrimo atlikimo ir vertinimo, kai yra aplinkybių, kurios kelia abejonių dėl jo nešališkumo.
6. **Konfidencialumas.** Saugoti tyrimo atlikimui ir rezultatų vertinimui gautą konfidencialią informaciją; užtikrinti paciento ir kitų genetinio konsultavimo proceso dalyvių pateiktos informacijos tinkamą naudojimą.
7. **Bendradarbiavimas.** Bendradarbiauti su kitais asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiais specialistais; konsultuoti tyrimus užsakiusius specialistus ir bendradarbiauti su jais

interpretuojant tyrimų rezultatus, parenkant konkrečioje situacijoje tinkamiausius genetinius tyrimus, užtikrinant, kad tyrimai bus atlikti teisingai ir kokybiškai.

8. **Apribojimai.** Vykdamas medicinos genetiko veiklas, teisingai ir savalaikiai įvertinti savo kaip tyrėjo kompetencijas, tyrimo atlikimo ir rezultatų vertinimo bei tyrimo atsakymo pateikties užsakovui galimybes.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Medicinos genetikas, bendraudamas su kitais medicinos genetikais ir asmens sveikatos priežiūros specialistais, privalo elgtis kolegiskai ir mandagiai, vengti konfliktų, susilaikyti nuo nuomonės apie kito medicinos genetiko profesinę veiklą reiškimo.

14. Medicinos genetikas ne profesinėje veikloje privalo elgtis pagal visuotinai priimtas elgesio normas, kad jo elgesys nesudarytų pagrindo suabejoti medicinos genetiko patikimumu, geru vardu ar reputacija.

15. Šis medicinos genetikų profesinės etikos kodeksas yra privalomas kiekvienam medicinos genetikui. Dėl šio kodekso pažeidimų sprendimus priima Lietuvos žmogaus genetikos draugijos profesinės kompetencijos ir etikos komisija.

16. Medicinos genetikų profesinės etikos kodeksas turi būti peržiūrimas ir pagal poreikį redaguojamas ne rečiau nei kas penkerius metus.

Parengta pagal Medicinos genetiko medicinos normos MN-156-2016 projektą, *European registered Clinical Laboratory Geneticist (ErCLG) Core curriculum:*

https://www.eshg.org/fileadmin/eshg/EBMG/CLG/Core-Curriculum_2015.pdf, *Code of professional practice for Clinical Laboratory Geneticist in Europe*

https://www.eshg.org/fileadmin/eshg/EBMG/CLG/EBMG_Code_of_professional_practice_2015.pdf